

LOKALNA STRATEGIA ZATRUDNIENIA na lata 2010 -2015

Lokalna

Grupa Działania

WIECZNO

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany
przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

***Publikacja współfinansowana przez Lokalną Grupę
Działania WIECZNO w ramach projektu
„Tworzenie Lokalnej Strategii Zatrudnienia
Regionu Wieczno.”***

Opracowanie dokumentu:

Mirostawa Tomasik

Marcin Skonieczka

Płużnica 2009

DIAGNOZA OBSZARU

Diagnoza obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia

Lokalna Strategia Zatrudnienia obejmuje obszar LGD Wieczno, gminy z dwóch powiatów grudziądzkiego: Gruta, Łasin, Radzyń Chełmiński, Rogóźno i Świecie nad Osą i wąbrzeskiego: Dębowa Łąka, Książki, Płużnica, Wąbrzeźno. Obszar objęty Lokalną Strategią Zatrudnienia zajmują powierzchnię łączną 1 056 km², którą zamieszkuje 50 137 mieszkańców (dane z 31.12.2006r.).

LGD WIECZNO - Obszar objęty Lokalną Strategią Zatrudnienia

I. Charakterystyka obszaru

I.1. Zasięg terytorialny i uwarunkowania geograficzne

Tabela 1.

L.p.	GMINA	Powierzchnia (km ²)	Ludność ogółem	gęstość zaludnienia (os/km ²)
1	Dębowa Łąka	86	3 262	37
2	Książki	86	4 344	50
3	Płużnica	120	5 093	42
4	Wabrzeźno	201	8 779	43
5	Gruta	124	6 667	54
6	Łasin	137 5-m*	8 402 3 306 -m*	61
7	Radzyń Chełmiński	91 2 -m*	4 993 1 919-m*	53
8	Rogóźno	116	4 111	35
9	Świecie nad Osą	95	4 486	45
Obszar objęty strategią		1 056 7-m*	50 137 5 225-m*	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

*m- miasto

Obszar objęty Lokalną Strategią Zatrudnienia leży w obrębie dwóch mezoregionów Pojezierze Chełmińskie oraz Pojezierze Iławskie.

Obszar ten charakteryzuje się:

- urozmaiconą rzeźbą terenu - podstawową formą jest polodowcowa wysoczyzna morenowa płaska i falista zalegająca się na wysokości 100-110 m n.p.m., zbudowana z gliny morenowej i piasków gliniastych oraz pagórki i wzgórze morenowe, pagórki i wzgórze krzemowe,
- niską lesistością (jedną z najniższych w województwie kujawsko – pomorskim),
- urodzajnością gleb, które stanowią najcenniejszy zasób przyrodniczy, (gleby brunatne, płowe i rdzawe i bielico-ziemne),
- występowaniem znacznej ilości malowniczo położonych jezior polodowcowych (średnio zanieczyszczonych),
- dostępnością turystyczną jezior (do zagospodarowania dla celów turystycznych i wypoczynkowych),
- umiarkowanym klimatem o przewadze wpływów oceanicznych związanych z cyrkulacją mas powietrza napływających znad północnego Atlantyku i Morza Śródziemnego,
- korzystnymi warunkami do uprawy wymagających roślin,
- umiarkowanymi zasobami wód powierzchniowych,
- odczuwalnym deficytem wody w okresie wegetacji roślin,

- brakiem kopalin i surowców naturalnych, wyjątek gmina Łasin- pokłady węgla brunatnego
- znaczną ilością i powierzchnią zabytkowych parków (często z wyjątkowo cennym drzewostanem i wpisanych do rejestru zabytków),
- występowaniem użytków ekologicznych (są to śródleśne bagna, mokradła i podmokłości. Wszystkie leżą na terenach administrowanych przez Lasy Państwowe. W stosunku do tych obiektów wprowadzono zakazy zmiany stosunków wodnych, wydobywania surowców mineralnych i torfu, zbioru wszystkich dziko rosnących roślin, z wyjątkiem owoców i grzybów oraz stosowania środków chemicznych itp.).

a) Lesistość

Gminy z wyjątkiem Rogóżna i Wąbrzeźna należą do najslabiej zalesionych w województwie kujawsko-pomorskim. Lasy na terenie gmin rozmieszczone są bardzo nierównomiernie. Kompleksy leśne występują w otoczeniu jezior: Wieczno Północne i Południowe oraz Płużnickiego (głównie na siedliskach boru mieszanego i olsu), w strefie krawędziowej Wysoczyzny Chełmińskiej (na siedliskach boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego), w Dolinie Osy i Gardęgi oraz w Dolinie Wisły.

Tabela 2.

Lp.	Nazwa gminy	Powierzchnia ONW (w ha ²)	Powierzchnia użytków rolnych (w ha ²)	Lasy	Lesistość
1	Dębowa Łąka	0	7 313 ha	703 ha	9,0
2	Książki	0	7 614 ha	39 ha	1,0
3	Płużnica	0	10 514 ha	270 ha	2,1
4	Wąbrzeźno	3 890 ha	15 119 ha	2 615 ha	14,1
5	Gruta	0	9 912 ha	1 059 ha	8,2
6	Łasin	0	11 380 ha	674 ha	4,9
7	Radzyń	0	8 099 ha	95 ha	1,0
8	Rogóżno	0	7 137 ha	3 982 ha	33,5
9	Świecie nad Osą	0	7 795 ha	824 ha	8,4
Obszar objęty strategią		3 890 ha	84 883 ha	10 261ha	10,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Tabela 3.

Lp.	Nazwa gminy	Obszary chronionego krajobrazu (ha)	Użytki ekologiczne (ha)	Pomniki przyrody (szt)	Rezerwy przyrody (ha)
1	Dębowa Łąka	1 400	16,0	8	0
2	Książki	0	0	5	0
3	Płużnica	1 339	14,6	8	0
4	Wąbrzeźno	8 625	183,0	7	69
5	Gruta	2 960	49,5	18	405
6	Łasin	3 571	31,6	27	218
7	Radzyń	140	5,6	1	0
8	Rogóźno	7 111	55,7	170	220
9	Świecie nad Osą	2 888	31,0	31	0
Obszar objęty strategią		28 034	331,3	275	912

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz, 2006.

Na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia występują:

- rezerwy kulturowe

- Rogóźno Zamek
- Mełno
- Radzyń Chełmiński
- Wąbrzeźno

- parki kulturowe

- Ryński Park Kulturowy
- Park Kulturowy Mełno – Gruta
- Łasiński Park Kulturowy
- Park Kulturowy Dolina Osy
- Park Kulturowy Dolina Gardęgi

- obszary chronionego krajobrazu

- „Obszar strefy krawędziowej doliny Wisły”
- „Dolina Osy i Gardęgi”
- „Obszar kompleksu torfowiskowo-jeziorno-leśnego Zgniłka-Wieczno-Wronie”

- korytarz ekologiczny – Dolina Osy

Na obszarze gmin znajduje się szereg indywidualnych form ochrony przyrody, jak pomniki przyrody i użytki ekologiczne. Celem ochrony **pomników przyrody** m.in. sędziwych i okazałych drzew jest zachowanie tworców przyrody o szczególnej wartości

naukowej, kulturowej i historycznej, odznaczających się indywidualnymi i niepowtarzalnymi cechami. Ochroną jako pomniki przyrody objęto 275 tworów przyrody.

b) Klimat

Klimat obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia, podobnie jak obszarów tej części regionu, charakteryzuje się przejściowością i zmiennością warunków temperatury, opadów, ciśnienia, wiatru i zachmurzenia. Średnia suma opadów należy do najniższych w kraju i nieznacznie przekracza 500 mm rocznie. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego. Najwięcej opadów notuje się w lipcu, a najmniej w styczniu. Średnia roczna temperatura wynosi 7,7°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,9°C, a najchłodniejszym styczeń ze średnią -2,6°C.

c) Gleby

Na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia występują urodzajne gleby III klasy bonitacyjnej (53,0% gruntów ornych) i klasy IV (42,9%). Udział pozostałych klas nie przekracza 5%. Spośród trwałych użytków zielonych przeważają użytki IV i V klasy bonitacyjnej. Obszary gmin pod tym względem wyróżniają się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Skałą macierzystą gleb jest najczęściej polodowcowa glina zwałowa oraz utwory piaszczyste. Na takich osadach wykształciły się urodzajne gleby brunatne, płowe, brunatne i rdzawe.

Brak istotnych źródeł zagrożeń na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia, głównie ze strony przemysłu powoduje, że gleby gminy nie są ponadnormatywnie zanieczyszczone.

d) Bogactwa naturalne

Na powierzchni całego obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia zalegają osady czwartorzędowe. Ich miąższość jest znaczna, lokalnie przekracza 150 m. Są to osady lodowcowe, wodnolodowcowe, rzeczne, jeziorne, oraz biogeniczne. Baza surowców użytecznych w takich osadach jest uboga, a złoża w pełni nierozpoznane.

Z pozostałych surowców pospolitych na terenie gmin występuje lokalnie kreda jeziorna oraz miejscami torf i w okolicach Łasina węgiel brunatny.

e) Zasoby wodne

Pod względem hydrograficznym obszar objęty Lokalną Strategią Zatrudnienia leży w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni jej prawobocznych dopływów: Osy, Gardęgi, Strugi Toruńskiej oraz częściowo (północna część gminy) w zlewni Kanału Głównego. Jakość rzek na obszarze klasyfikowana jest w V klasie jakości rzek. Obszar jest umiarkowanie zasobny w wody powierzchniowe. Na terenie regionu objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia znajdują się duże jeziora oraz szereg niewielkich zbiorników i oczek wodnych. Największe jeziora na obszarze to Wieczno (347 ha, II i III klasa czystości), Blizno (49,2 ha, III klasa czystości), Sitno (48,3 ha, poza klasą), Płużnickie (43,4 ha, II klasa czystości), Wieldządzkie (43,5 ha, poza klasą), Łasińskie (155,2 ha, poza klasą), Mełno (155,2 ha, III klasa czystości) Nogat (117,7 ha, poza klasą), Kuchnia (56,9 ha, III klasa czystości), Święte (53,1 ha, poza klasą). Klasy czystości podane w/g Raportu WIOŚ 2006r.

f) Zanieczyszczenie środowiska

- Znaczna podatność gleb na erozję

Jednym z najważniejszych problemów ekologicznych na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia jest zagrożenie gleb procesami erozji, zarówno wietrznej jak i wodnej powierzchniowej. Erozja wietrzna występuje na znacznych przestrzeniach wysoczyzny morenowej i przejawia się wywiewaniem wierzchnich - próchnicznych cząstek gleby. Erozja wodna powierzchniowa występuje na terenach o znacznym nachyleniu – na zboczach rynien i dolin polodowcowych, w szczególności w strefach krawędziowych Wysoczyzny Chełmińskiej oraz na zboczach mniejszych rynien i dolin wód roztopowych.

- Nadmierne zanieczyszczenie wód powierzchniowych.

Dotyczy to w szczególności wód Strugi Toruńskiej, Osy i Gardęgi a także niektórych jezior. Stan jezior nie był badany, jednakże ich kondycja troficzna wskazuje na znaczną podatność na degradację i presję zanieczyszczeń obszarowych spływających z pól.

- Zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych

Wody podziemne w badanych ujęciach, zasilających wodociągi zbiorowe, charakteryzują się średnią i wysoką jakością, na pograniczu klasy Ib i II. W kilku jednak przypadkach stwierdzono złą jakość wody. Woda posiada zwiększoną zawartość żelaza, manganu oraz wysoką twardość ogólną.

Z badań wynika, że nieodpowiednia (do spożycia) jakość wody jest bardziej wynikiem naturalnego składu skład fizyko-chemiczny pobieranej wody, aniżeli wpływu zanieczyszczeń. Potwierdzają to wyniki badań bakteriologicznych, które nie budzą zastrzeżeń.

- Emisja zanieczyszczeń do powietrza (problem lokalny)

Problem uciążliwej okresowo emisji zanieczyszczeń do powietrza występuje lokalnie, w obszarach zwartej zabudowy oraz większych miejscowościach gdzie w okresie grzewczym ma miejsce tzw. emisja niska z domowych palenisk i lokalnych kotłowni. Należy jednocześnie podkreślić, że na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia nie występuje problem nadmiernego zanieczyszczenia powietrza, bowiem według dokonanych klasyfikacji (Raport WIOŚ 2006 r.) całe powiaty grudziądzki i wąbrzeski znalazły się w najkorzystniejszej klasie A, tak w klasyfikacji ogólnej, jak i w klasyfikacjach dokonanych dla poszczególnych zanieczyszczeń. Nie ma, więc potrzeby podejmowania szczególnych działań ochronnych.

II. Potencjał demograficzny i gospodarczy

II.1. Charakterystyka ludności i zamieszkującej obszar objęty Lokalną Strategią

Zatrudnienia

a) Liczba ludności

Tabela 4. Liczba i rozkład przestrzenny ludności oraz gęstość zaludnienia

Gmina	Ludność ogółem	gęstość zaludnienia (os/km ²)	Udział ludności gmin w liczbie ludności ogółem (%)
Dębowa Łąka	3 262	37	6,5
Książki	4 344	50	8,7
Płużnica	5 093	42	10,1
Wabrzeźno	8 779	43	17,5
Gruta	4 993	53	10,0
Łasin	8 402	61	16,7
Radzyń Chełmiński	6 667	54	13,3
Rogóżno	4 111	35	8,2
Świecie nad Osą	4 486	45	9,0
Obszar objęty strategią	50 137	47	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Średnia gęstość zaludnienia na obszarze realizacji Lokalną Strategią Zatrudnienia jest niemal dwukrotnie niższa niż gęstość zaludnienia w województwie (115 osób/1 km²).

Tabela 5. **Saldo migracji przyrost naturalny i rzeczywisty**

Jednostka terytorialna	Saldo migracji	Przyrost naturalny/1000 os	Przyrost rzeczywisty
Dębowa Łąka	-14	2,8	9,0
Książki	-21	1,1	5,0
Płużnica	-25	-1,4	7,0
Wąbrzeźno	-20	2,2	19,0
Gruta	-24	1,2	8,0
Łasin	-102	2,8	24,0
Radzyń Chełmiński	-27	0,4	2,0
Rogóźno	-20	7,1	29,0
Świecie nad Osą	-43	8,7	39,0
Obszar objęty strategią	-31	2,8	15,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Ujemne saldo migracji, świadczące o odpływie ludności z danego obszaru charakteryzowało cały obszar województwa. Obszary wiejskie, ze względu na tradycyjny model rodziny charakteryzują się wyższym niż na obszarach zurbanizowanych przyrostem naturalnym, co ma odzwierciedlenie w dynamice ruchu naturalnego.

b) Struktura wieku

Tabela 6. **Odsetek ludności w układzie gmin objęty Lokalną Strategią Zatrudnienia**

Gmina	Odsetek ludności w wieku:		
	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Dębowa Łąka	26%	59%	15%
Książki	23%	63%	14%
Płużnica	23%	64%	13%
Wąbrzeźno	25%	62%	13%
Gruta	23%	63%	14%
Łasin	23%	64%	13%
Radzyń Chełmiński	26%	61%	13%
Rogóźno	25%	63%	12%
Świecie nad Osą	25%	63%	12%
Obszar objęty strategią	26,5%	60%	13,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia struktura wieku ludności przedstawia się najkorzystniej ze względu na wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym. Wysoki udział ludzi młodych w ludności ogółem zapewnia zrównoważoną proporcję między liczbą ludności czynnej zawodowo (będącej pochodną liczby ludności w wieku produkcyjnym), a liczbą ludności korzystającą ze świadczeń społecznych lub będącą na utrzymaniu czynnych

zawodowo. Fakt ten jest korzystny dla bieżącej sytuacji ekonomicznej, gdyż skutkuje niewielkim obciążeniem demograficznym obszaru, nie jest natomiast korzystny dla sytuacji demograficznej w przyszłości, gdyż prognozuje wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

c) Struktura wykształcenia, bezrobocie

Struktura wykształcenia ludności jest typowa dla obszarów wiejskich, gdzie największa część ludności aktywnej zawodowo posiada wykształcenie zawodowe lub podstawowe (patrz tabela 7).

Tabela 7. **Struktura wykształcenia ludności**

Jednostka terytorialna	wyższe	policealne i średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
Dębowa Łąka	3,2%	19,5%	30,8%	46,5%
Książki	3,0%	20,2%	28,3%	48,5%
Płużnica	2,9%	17,8%	30,5%	48,8%
Wabrzeźno	2,4%	19,9%	29,9%	47,8%
Gruta	3,5%	18,1%	31,7%	46,7%
Łasin	4,0%	19,6%	31,1%	45,3%
Radzyń Chełmiński	3,0%	19,3%	31,6%	46,1%
Rogóźno	2,4%	16,5%	33,2%	47,9%
Świecie nad Osą	2,1%	15,3%	28,4%	54,2%
Obszar objęty strategią	2,9%	18,5%	30,6%	48,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Można zauważyć, że ilość osób bezrobotnych maleje. Istotną miarą problemu bezrobocia jest udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych. Wysokie bezrobocie wśród kobiet jest spowodowane mniejszą mobilnością, koniecznością łączenia pracy zawodowej z prowadzeniem domu oraz nierzadko z nierównym statusem kobiet w stosunku do mężczyzn na rynku pracy. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia przedstawia Tabela 8.

Tabela 8. Liczba bezrobotnych

Jednostka terytorialna	Liczba pracujących w głównym miejscu pracy	Liczba bezrobotnych stan 31.12.2006	Liczba bezrobotnych stan 31.05.2008	% udział kobiet bezrobotnych stan 31.05.2008
Dębowa Łąka	216	298	202	62,9
Książki	208	433	291	62,9
Płużnica	385	495	322	59,6
Wabrzeźno	608	843	608	57,6
Gruta	361	591	463	65,7
Łasin	1009	1022	803	67,0
Radzyń Chełmiński	369	547	407	63,1
Rogóżno	218	472	345	68,4
Świecie nad Osą	342	565	388	69,6
Obszar objęty strategią	3 716	5 266	3 829	64,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006. Informacja PUP stan na dzień 31.05. 2008r.

Przyczyną wysokiego odsetka bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych jest wiejski charakter gmin. Obszary zdominowane przez rolnictwo generują mniej miejsc pracy dla kobiet. Praca w gospodarstwach rolnych, ze względu na duży wysiłek fizyczny, podejmowana jest przede wszystkim przez mężczyzn. Fakt ten pogłębia słabo rozwinięty sektor usług dla ludności.

Tabela 9. Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w/g powiatów

Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych stan 31.08.2008	Stopa bezrobocia
Powiat grudziądzki	3 100	21,9
Powiat wąbrzeski	2 100	16,6
Obszar objęty strategią	5 200	19,3

Informacja WUP stan na dzień 31.08. 2008r

Wśród osób bezrobotnych największy odsetek stanowią osoby w grupie wiekowej 25 -34 lata, następnie 18 – 24 lata. Analizując dane PUP można stwierdzić, że grupę dominującą stanowią bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym (lub niższym).

d) Źródła dochodów gospodarstw domowych

Tabela 10. **Dochody gospodarstw domowych**

Jednostka terytorialna	Gospodarstwa domowe ogółem	Źródło utrzymania rodzin			
		Praca najemna sektor publiczny	Praca najemna sektor prywatny	Praca na własny rachunek-poza rolnictwem	Praca na własny rachunek-rolnictwo
Dębowa Łąka	908	82	99	22	329
Książki	1 250	175	153	44	356
Płużnica	1 437	119	118	62	375
Wabrzeźno	2 425	249	339	76	620
Gruta	1 993	192	296	64	482
Łasin	2 709	363	365	114	444
Radzyń Chełmiński	1 547	172	232	46	324
Rogóźno	1 290	186	150	36	266
Świecie nad Osą	1 310	120	170	21	213
Obszar objęty strategią	14 869	1 658 11%	1 922 13%	485 3%	3 409 23%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Analiza źródeł dochodów rodzin wyraźnie pokazuje, że najwięcej rodzin utrzymuje się z rolnictwa, a najmniej z pracy na własny rachunek (z prowadzenia firm).

e) Liczba gospodarstw rolnych

Duża ilość małych gospodarstw rolnych jest słabą stroną obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia. Struktura taka tworzy jednak pewne możliwości rozwoju. (Tabela 11)

Do najważniejszych należą:

- możliwość pozyskiwania dotacji zewnętrznych dla gospodarstw niskotowarowych;
- możliwość pozyskiwania dotacji zewnętrznych dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania;
- możliwość tworzenia rolniczych spółdzielni produkcyjnych (korporacji) dla zwiększenia produktywności i opłacalności lokalnego rolnictwa;
- brak wykorzystania w gospodarstwach rolnych nowoczesnych metod upraw, pozwalający zachować naturalny charakter obszarów wiejskich, tworząc możliwość rozwoju agroturystyki.

Tabela 11. **Odsetek gospodarstw rolnych według wielkości w 2002 r.**

Jednostka terytorialna	Liczba gospodarstw	do 1ha włącznie	od 1 do mniej niż 10 ha	od 10 do mniej niż 50 ha	od 50 do mniej niż 100 ha	100 ha i więcej
Dębowa Łąka	525	20,0%	35,1%	43,4%	1,5%	0
Książki	708	27,7%	36,5%	34,8%	1,0%	0
Płużnica	631	24,6%	30,8%	41,4%	2,4%	0,8%
Wąbrzeźno	1228	18,5%	45,0%	34,1%	1,8%	0,6%
Gruta	985	30,2%	37,2%	28,4%	0,6%	0,6%
Łasin	769	26,1%	25,8%	27,6%	3,3%	1,2%
Radzyń Chełmiński	502	21,1%	31,9%	44,2%	2,0%	0,8%
Rogóżno	652	27,8%	47,7%	21,9%	2,0%	0,6%
Świecie nad Osą	435	32,6%	27,6%	36,1%	2,8%	0,9%
Obszar objęty strategią	1859	25,4%	35,3%	36,8%	1,9%	0,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

f) Liczba podmiotów gospodarczych, w tym MŚP

Analiza sektora gospodarczego zawiera zestawienie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w ujęciu przestrzennym (rozkład przestrzenny wg gmin) - Tabela 12 oraz wg działów klasyfikacji PKD (Polska Klasyfikacja Działalności) - Tabela 13. Rozkład przestrzenny podmiotów rejestru REGON przedstawiony jest w ujęciu procentowym.

Tabela 12. **Odsetek podmiotów gospodarczych (REGON)**

Jednostka terytorialna	Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON	Odsetek podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON
Dębowa Łąka	140	6,1
Książki	156	6,7
Płużnica	278	12,0
Wąbrzeźno	426	18,4
Gruta	290	12,5
Łasin	442	19,1
Radzyń Chełmiński	262	11,3
Rogóżno	170	7,4
Świecie nad Osą	149	6,5
Obszar objęty LSR	714	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Tabela 13. **Struktura gospodarki według PKD**

Jednostka terytorialna	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe
Dębowa Łąka	14%	22%	30%	6%
Książki	13%	19%	42%	10%
Płużnica	16%	19%	38%	10%
Wąbrzeźno	15%	27%	36%	9%
Gruta	5%	18%	44%	14%
Łasin	5%	18%	46%	11%
Radzyń Chełmiński	5%	15%	50%	18%
Rogóźno	9%	18%	46%	9%
Świecie nad Osą	9%	23%	45%	5%
Obszar objęty strategią	15,5%	22,5%	54%	8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

g) Infrastruktura turystyczna

Analizę obiektów i miejsc noclegowych na obszarze gmin objętych Lokalną Strategią Zatrudnienia przedstawiają tabele nr 14 i 15. Jak wynika z przedstawionych danych infrastruktura hotelowa jest bardzo skromna. Szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę gospodarstwa agroturystyczne dla rozwoju których istnieje duży potencjał w gospodarstwach rolnych (wolne przestrzenie mieszkalne). Rozwój agroturystyki mógłby wpłynąć na zwiększenie dochodów gospodarstw małych a także zwiększyłaby się baza gastronomiczna, która na obszarze gmin także jest skromna.

Na analizowanym obszarze brakuje także obiektów małej architektury turystycznej wokół jezior oraz miejsc rekreacyjno – wypoczynkowych.

Tabela 14. **Obiekty hotelarskie i turystyczne oferujące miejsca noclegowe**

Jednostka terytorialna	Hotele	Pola biwakowe	Zespoły - domki turystyczne	Ośrodki wczasowe	Gospodarstwa agroturystyczne
Dębowa Łąka	0	0	0	0	0
Książki	0	0	0	0	0
Płużnica	0	0	1	0	1
Wąbrzeźno	0	1	2	4	2
Gruta	0	0	0	0	0
Łasin	0	0	1	0	0
Radzyń Chełmiński	1	0	0	0	0
Rogóźno	0	0	0	0	0
Świecie nad Osą	0	0	0	0	0
Obszar objęty strategią	1	1	4	4	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Tabela 15. Miejsca noclegowe

Jednostka terytorialna	Hotele	Pola biwakowe	Domki turystyczne	Ośrodki wczasowe	Gospodarstwa agroturystyczne
Dębowa Łąka	0	0	0	0	0
Książki	0	0	0	0	0
Płużnica	0	0	15	0	10
Wąbrzeźno	0	40	73	48	16
Gruta	0	0	0	0	0
Łasin	0	0	58	0	0
Radzyń	20	0	0	0	0
Rogóżno	0	0	0	0	0
Świecie nad Osą	0	0	0	0	0
Obszar objęty strategią	20	40	146	48	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

h) Informacje o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru

Niewątpliwie branżą mającą kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru jest rolnictwo, które dla większości mieszkańców stanowi podstawowe lub uzupełniające źródło dochodów. Sektor rolniczy będzie oddziaływał zarówno na sektor przemysłowy jak i na usługi rynkowe. Istotną funkcję na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia będą miały lokalne ośrodki miejskie Grudziądz i Wąbrzeźno, z którym sąsiadują gminy obszaru. W rozwoju lokalnych ośrodków miejskich upatrywana jest obecnie szansa dla pozostających w stagnacji gospodarczej obszarów wiejskich. Sektor rolniczy ulega od początku lat 90-tych przekształceniom. Na obszarach wiejskich w Polsce występuje znaczne przeludnienie, a gospodarstwa rolne nie są w stanie zapewnić wystarczająco dużo dochodów dla przeciętnej rodziny mieszkającej na wsi. Stąd też rozwój obszarów wiejskich jest obecnie wiązany z lokalnymi ośrodkami miejskimi, których gospodarki oddziaływać mają na otaczające obszary. W wymiarze lokalnym jest to wpływ miasta rdzeniowego na otaczające peryferia, czyli obszary wiejskie - użytkowane rolniczo. To właśnie małe miasta mają na obszarach wiejskich największą siłę oddziaływania oraz możliwości kreowania rozwoju na otaczających terenach, tak ze względu na siłę gospodarki (lokalne przetwórstwo, handel, działalność usługowa) jak i ze względu na działalność władz lokalnych. Od tych ostatnich szczególnie zależeć będzie rozwój obszarów wiejskich, gdyż to samorząd terytorialny posiada instrumenty prawne i organizacyjne do zapewnienia właściwego kierunku rozwoju.

II.2. Stan rozwoju infrastruktury wiejskiej

II.2. 1. Infrastruktura społeczna

a) Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Tabela 16. **Placówki ochrony zdrowia i apteki**

Jednostka terytorialna	Przychodnie	Punkty apteczne
Dębowa Łąka	2	1
Książki	1	1
Płużnica	2	2
Wąbrzeźno	3	1
Gruta	3	1
Łasin	2	3
Radzyń Chełmiński	1	1
Rogóźno	1	1
Świecie nad Osą	2	1
Obszar objęty strategią	17	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

W zakresie specjalistycznych usług medycznych mieszkańcy obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia korzystać muszą ze szpitali położonych w mistach powiatowych – Wąbrzeźnie i Grudziądzu. W zakresie usług wysoko specjalistycznych mieszkańcy obszaru korzystają ze szpitali zlokalizowanych w Toruniu, Bydgoszczy lub innych miastach na terenie kraju.

- W zakresie pomocy społecznej w każdej gminie powołana jest jednostka gminnego ośrodka pomocy społecznej.

b) Edukacja i wychowanie

Na obszarze gmin istnieją oddziały przedszkolne (prowadzone przy szkołach podstawowych), szkoły podstawowe i gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne. Brak jest natomiast techników, szkół zawodowych. Stąd też uczniowie kończący gimnazjum zmuszeni są do kontynuowania nauki w Wąbrzeźnie lub Grudziądzu, natomiast po zakończeniu nauki na poziomie średnim stają przed wyzwaniem dalszej nauki na poziomie wyższym w Toruniu lub Bydgoszczy. Z jednej strony jest to pewnego rodzaju ograniczenie w rozwoju edukacji, ponieważ codzienne dojazdy do szkoły wiążą się z pewnymi wydatkami oraz swego rodzaju obawą młodych ludzi przed kształceniem w mieście. Z drugiej strony niewielka odległość do Wąbrzeźna i Grudziądza, a później do Torunia czy Bydgoszczy pozwala na zmniejszenie kosztów nauki na poziomie wyższym.

Ilościowe zestawienie liczby placówek edukacyjnych przedstawia Tabela 17).

Tabela 17. **Placówki edukacyjne w gminach**

Jednostka terytorialna	oddziały		gimnazja	ponad- gimnazjalne
	przedszkolne	szkoły podstawowe		
Dębowa Łąka	4	5	2	1
Książki	1	1	1	0
Płużnica	2	3	1	1
Wabrzeźno	5	6	2	1
Gruta	7	6	1	0
Łasin	4	4	2	4
Radzyń Chełmiński	2	2	1	0
Rogóźno	3	3	1	0
Świecie nad Osą	4	4	1	0
Obszar objęty strategią	32	34	12	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Liczba szkół jest skorelowana z liczbą ludności w poszczególnych gminach, choć struktura wielkościowa placówek edukacyjnych jest zróżnicowana. W gminach gdzie występuje ograniczona liczba placówek występuje większa koncentracja uczniów w jednej szkole, natomiast w gminach o większej liczbie placówek edukacyjnych jest mniejsza liczba uczniów w placówce. Fakt ten świadczy o odmiennej organizacji edukacji w gminach obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia.

Tabela 18. **Liczba uczniów przypadająca na jedną placówkę edukacyjną**

Jednostka terytorialna	szkoły podstawowe	gimnazja
Dębowa Łąka	71	95
Książki	388	239
Płużnica	150	260
Wabrzeźno	110	154
Gruta	95	318
Łasin	177	227
Radzyń Chełmiński	245	294
Rogóźno	96	166
Świecie nad Osą	102	216
Obszar objęty strategią	159	218

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

c) Kultura

Na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia działalnością kulturalną zajmują się przede wszystkim świetlice wiejskie. Są to miejsca, w których inicjuje się i organizuje imprezy kulturalne zarówno dla mieszkańców, jak i dla osób spoza obszaru. Ważnym polem działalności świetlic wiejskich jest inicjowanie i organizacja zajęć dla dzieci. Świetlice wiejskie są nierzadko jedynymi miejscami, gdzie dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w dodatkowych zajęciach kulturalnych.

Istotnym elementem działalności kulturalnej jest na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia sieć bibliotek (patrz Tabela 19).

Tabela 19. **Biblioteki i liczba wypożyczeń**

Jednostka terytorialna	biblioteki i filie	Wypożyczenia w woluminach	wypożyczenia w woluminach na 1 czytelnika
Dębowa Łąka	2	6 200	15,7
Książki	1	8 100	17,5
Płużnica	2	10 100	15,6
Wabrzeźno	4	9 200	14,5
Gruta	4	14 600	14,1
Łasin	3	47 400	21,8
Radzyń Chełmiński	2	12 500	11,9
Rogóźno	1	14 000	25,7
Świecie nad Osą	2	19 700	29,5
Obszar objęty strategią	21	94 400	18,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

II.2.2 Infrastruktura techniczna

a) Drogi

Gęstość dróg gminnych (utwardzonych) przedstawia Tabela 19. Wyraźnie najlepiej jest rozwinięta sieć drogowa o nawierzchni twardej w gminie Radzyń Chełmiński. Należy jednak pamiętać, iż tabela dotyczy jedynie dróg gminnych. Na całym obszarze realizacji Lokalną Strategią Zatrudnienia przeważają przede wszystkim drogi gruntowe.

Tabela 20. **Gęstość dróg gminnych na 100km²**

jednostka terytorialna	drogi gminne (w km/100km ²)		
	o nawierzchni twardej	o nawierzchni twardej ulepszonej	o nawierzchni gruntowej
Dębowa Łąka	17,6	8,2	187,0
Książki	3,5	3,5	150,0
Płużnica	22,3	15,8	33,6
Wabrzeźno	6,3	6,3	2,1
Gruta	24,5	10,1	125,8
Łasin	35,6	10,3	31,5
Radzyń Chełmiński	53,8	7,7	47,3
Rogóźno	3,8	2,4	63,1
Świecie nad Osą	20,6	13,4	65,7
Obszar objęty strategią	20,9	8,6	78,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006.

Charakterystyka układu drogowego wymaga również komentarza nt. przyszłego przebiegu autostrady A1. Jej budowę zaplanowano na zachód od gminy Płużnica, tuż przy granicy z sąsiednią gminą Lisewo. Przebieg autostrady może w przyszłości mieć duży wpływ na rozwój. Przyszła budowa autostrady stanowi potencjalną szansę rozwojową obszaru objętego Lokalną Strategią Zatrudnienia, zwłaszcza w kontekście dostępności obszaru dla turystów. Zjazdy z autostrady (Grudziądz i Lisewo) nie są ważne jedynie dla rozwoju turystyki. Takie węzły zwiększają również szanse gmin na przyciągnięcie inwestorów zagranicznych, których pojawienie się może korzystnie wpłynąć na lokalny rynek pracy oraz na całą gospodarkę tworząc powiązania z lokalnymi firmami kooperującymi.

b) Gospodarka wodno – ściekowa

W gminach sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta, co najlepiej obrazuje Tabela 21.

Tabela 21. **Sieć wodociągowa na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia**

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci rozdzielczej (w km)
Dębowa Łąka	113,2
Książki	157,7
Płużnica	191,0
Wabrzeźno	228,0
Gruta	170,0
Łasin	168,0
Radzyń Chełmiński	142,7
Rogóżno	137,4
Świecie nad Osą	95,9
Obszar objęty strategią	1 403,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006

Gospodarka gmin (z wyjątkiem Dębowej Łąki) w zakresie odprowadzania ścieków jest dobrze rozwinięta, choć wymaga jeszcze znacznych inwestycji.

Tabela 22. **Kanalizacja sanitarna na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia**

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	odsetek ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków
Dębowa Łąka	0	112	3%
Książki	30,2	1 159	27%
Płużnica	58,5	2 214	43%
Wabrzeźno	13,8	1 309	15%
Gruta	11,8	1 803	27%
Łasin	22,1	3 678	44%
Radzyń Chełmiński	16,9	1 781	36%
Rogóżno	38,1	1 199	29%
Świecie nad Osą	42,5	2 062	46%
Obszar objęty strategią	233,9	15 317	30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Regionalnych. GUS. Bydgoszcz. 2006

Rozbudowa infrastruktury sanitarnej jest warunkiem zachowania czystości środowiska, które stanowi największy walor obszarów wiejskich. Jeśli gminy chcą być atrakcyjnym miejscem osiedlania się nowych mieszkańców, obszarem przyciągającym turystów, stwarzającym godne warunki życia, niezbędna jest ochrona walorów przyrody poprzez rozwój infrastruktury technicznej.

Na obszarze obejmowanym Lokalną Strategią Zatrudnienia znajdują się atrakcyjne turystycznie jeziora. Władze lokalne są zatem świadome, że ochrona przyrody powinna być w gminie priorytetowa.

c) Zagospodarowanie odpadów

Prowadzoną na obszarze objętym Lokalną Strategią Zatrudnienia gospodarkę odpadami komunalnymi należy ocenić jako niewystarczającą ze względu na:

- niski stopień zorganizowanej zbiórki odpadów od mieszkańców,
- brak zorganizowanego systemu zbiórki surowców wtórnych „u źródła”,
- brak zorganizowanego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych od mieszkańców.

WYNIKI BADAŃ
„POTRZEBY W ZAKRESIE EDUKACJI I
ZATRUDNIENIA MIESZKAŃCÓW REGIONU
WIECZNO”

WPROWADZENIE

Badanie ilościowe „Badanie potrzeb w zakresie edukacji i zatrudnienia mieszkańców regionu Wieczno” zrealizowane zostało na terenie dziewięciu gmin powiatu grudziądzkiego i wąbrzeskiego w okresie od grudnia 2008 r. do marca 2009 r. Celem przeprowadzonego badania było poznanie aktualnych postaw wobec edukacji, potrzeb edukacyjnych oraz potrzeb w zakresie zatrudnienia mieszkańców regionu Wieczno. Zamierzano także uzyskać odpowiedź na pytanie czy, i w jaki sposób, cechy społeczno-demograficzne respondentów modyfikują te postawy i potrzeby.

METODOLOGIA BADANIA

Badanie zrealizowano za pomocą osobistego wywiadu kwestionariuszowego. W pierwszej części wywiadu, ankietowani proszeni byli o ustosunkowanie się do 16 stwierdzeń na temat edukacji i rynku pracy. Poziom swojej aprobaty dla poszczególnych twierdzeń wyrażali posługując się 5-stopniową skalą ocen - od całkowicie się zgadzam do całkowicie się nie zgadzam. Odpowiedzi całkowicie się zgadzam i zgadzam się oraz całkowicie się nie zgadzam i nie zgadzam się zostały zsumowane, a odpowiedzi trudno powiedzieć zostały pominięte. W drugiej części wywiadu ankietowani odpowiadali na 45 pytań dotyczących preferowanych form wsparcia i ich potrzeb edukacyjnych.

POSTAWY WOBEC EDUKACJI I ZATRUDNIENIA

Jak wynika z danych prezentowanych w tabeli 23, zdecydowana większość mieszkańców regionu uważa, że to lokalna władza i rząd powinny zadbać, o to, aby każdy miał pracę (73%). Przeważa również pogląd, iż mieszkańcy sami niewiele mogą zrobić aby rozwiązać lokalne problemy (51%), a w gminie niewiele się robi na rzecz edukacji dorosłych mieszkańców (54%). Co druga osoba jest zdania, że dobrą pracę można zdobyć tylko jeśli ma się znajomości (55%).

Tabela 23 Postawy mieszkańców regionu wieczno wobec edukacji i zatrudnienia w 2009 roku

Postawy wobec edukacji i zatrudnienia	Ogółem		Płeć	Wg płci	
	Zgadzam się	Nie zgadzam się		Zgadzam się	Nie zgadzam się
Lokalna władza i rząd powinny zadbać, o to, aby każdy miał pracę.	73%	12%	k m	73% 72%	12% 12%
Dobre wykształcenie jest podstawą do znalezienia dobrej pracy.	67%	15%	k m	67% 66%	16% 15%
Młodzież ucząca się, powinna podejmować prace, aby zdobywać doświadczenie zawodowe.	65%	17%	k m	64% 67%	20% 13%
Żeby utrzymać pracę, cały czas trzeba się dokształcać.	64%	13%	k m	64% 65%	13% 12%
Trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę w okolicy.	64%	17%	k m	63% 65%	15% 19%
Jak ktoś chce pracować, to zawsze znajdzie pracę.	63%	15%	k m	60% 67%	16% 14%
Ukończenie różnego rodzaju kursów i szkoleń pomaga w znalezieniu pracy.	62%	14%	k m	65% 57%	15% 14%
Dobłą pracę można zdobyć tylko jeśli ma się znajomości.	55%	19%	k m	55% 56%	20% 18%
W mojej gminie niewiele się robi na rzecz edukacji dorosłych mieszkańców.	54%	16%	k m	56% 52%	16% 16%
Dostępne na lokalnym rynku oferty pracy są mało atrakcyjne.	51%	15%	k m	49% 55%	13% 18%
Mieszkańcy sami niewiele mogą zrobić aby rozwiązać lokalne problemy.	51%	20%	k m	49% 55%	21% 18%
Lokalne organizacje pozarządowe powinny otrzymywać więcej niż obecnie pieniędzy od samorządu lokalnego.	42%	21%	k m	42% 42%	22% 20%
Działalność lokalnych organizacji pozarządowych wpływa pozytywnie na jakość życia mieszkańców regionu.	38%	20%	k m	37% 38%	19% 22%
Większość dorosłych mieszkańców mojej gminy ma wystarczające wykształcenie i nie musi się dokształcać.	32%	33%	k m	30% 36%	32% 35%
Lepiej publiczne pieniądze przeznaczać na naprawę dróg niż na edukację dorosłych mieszkańców.	30%	29%	k m	27% 35%	31% 26%
Udział w różnego rodzaju kursach i szkoleniach to tylko strata czasu.	25%	45%	k m	26% 24%	48% 41%

Źródło: Badania własne

Z drugiej strony mieszkańcy regionu dostrzegają zależność między edukacją i zatrudnieniem. Większość osób zgadza się, że dobre wykształcenie jest podstawą do

znalezienia dobrej pracy (67%), ukończenie różnego rodzaju kursów i szkoleń pomaga w znalezieniu pracy (62%), a żeby utrzymać pracę, cały czas trzeba się doksztalać (64%). Podobna ilość osób, uważa, iż młodzież ucząca się, powinna podejmować prace, aby zdobywać doświadczenie zawodowe (65%).

Mieszkańcy regionu oceniają sytuację na lokalnym rynku pracy jako mało korzystną. Aż 64% osób twierdzi, że trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę w okolicy, a 51% osób uważa, że dostępne na lokalnym rynku oferty pracy są mało atrakcyjne. Jeśli jednak ktoś chce pracować, to wg 63% badanych zawsze znajdzie pracę.

Pozytywny wpływ działalność lokalnych organizacji pozarządowych na jakość życia mieszkańców regionu dostrzega 38% ankietowanych. Ze zdaniem, iż lokalne organizacje pozarządowe powinny otrzymywać więcej niż obecnie pieniędzy od samorządu lokalnego zgadza się 42% osób. Co trzeci mieszkaniec woli jednak publiczne pieniądze przeznaczać na naprawę dróg niż na edukację dorosłych mieszkańców (30%).

FORMY WSPARCIA OSÓB NA RYNKU PRACY

Największy odsetek mieszkańców regionu Wieczno otrzymał ofertę skorzystania ze stażu i praktyk zawodowych (31%), prac interwencyjnych lub publicznych (28%) oraz pośrednictwa w poszukiwaniu pracy (23%). Najmniej osób otrzymało ofertę skorzystania z doradztwa dotyczącego planowania ścieżki kariery (8%), targów pracy (9%) oraz warsztatów i szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy (14%).

Tabela 24. Znajomość i dostępność wybranych form wsparcia osób na rynku pracy w regionie Wieczno w 2009 roku

Formy wsparcia	Ogółem / Płeć	Nie znam takiej formy wsparcia				
		Nie otrzymałem(am), Nie skorzystałem(a) bym	Nie otrzymałem(am), Tak, skorzystałem(a) bym	Tak, otrzymałem(am), Nie skorzystałem(am)	Tak, otrzymałem(am), Tak, skorzystałem(am)	Tak, skorzystałem(am)
Staż i praktyki zawodowe	Ogółem	11%	30%	29%	9%	22%
	Kobiety	10%	27%	29%	11%	23%
	Mężczyźni	11%	34%	28%	6%	21%
Prace interwencyjne lub	Ogółem	8%	36%	28%	11%	17%

publiczne	Kobiety	8%	34%	29%	12%	18%
	Mężczyźni	7%	38%	28%	11%	16%
Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy	Ogółem	13%	26%	38%	8%	15%
	Kobiety	11%	26%	43%	8%	13%
	Mężczyźni	15%	27%	32%	7%	19%
Szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych	Ogółem	10%	25%	49%	7%	10%
	Kobiety	10%	24%	52%	5%	9%
	Mężczyźni	9%	26%	43%	9%	13%
Doradztwo dotyczące otworzenia własnej działalności gospodarczej	Ogółem	12%	26%	46%	10%	7%
	Kobiety	10%	30%	40%	13%	7%
	Mężczyźni	14%	20%	54%	6%	7%
Doradztwo zawodowe	Ogółem	19%	28%	37%	6%	11%
	Kobiety	17%	25%	42%	6%	10%
	Mężczyźni	21%	31%	30%	6%	11%
Warsztaty i szkolenia ogólne (np. z zakresu informatyki, języków obcych, przedsiębiorczości, itp.)	Ogółem	9%	27%	48%	7%	9%
	Kobiety	8%	26%	48%	7%	11%
	Mężczyźni	10%	28%	47%	9%	7%
Praca w charakterze wolontariusza jako etap przygotowujący do podjęcia zatrudnienia	Ogółem	10%	44%	31%	8%	7%
	Kobiety	10%	37%	37%	11%	5%
	Mężczyźni	9%	53%	24%	3%	10%
Dotacje na otworzenie własnej działalności gospodarczej	Ogółem	11%	22%	53%	7%	8%
	Kobiety	9%	25%	50%	8%	9%
	Mężczyźni	14%	18%	56%	5%	7%
Warsztaty i szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy	Ogółem	23%	29%	35%	6%	8%
	Kobiety	21%	27%	36%	8%	9%
	Mężczyźni	26%	32%	33%	3%	7%
Targi pracy	Ogółem	28%	32%	31%	5%	4%
	Kobiety	25%	30%	36%	5%	4%
	Mężczyźni	33%	35%	25%	5%	3%
Doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery	Ogółem	30%	32%	30%	5%	3%
	Kobiety	27%	30%	33%	7%	3%
	Mężczyźni	32%	35%	27%	3%	3%

Źródło: Badania własne

Wśród najczęściej wymienianych form wsparcia najbardziej poprawiających sytuację mieszkańców regionu na rynku pracy znalazły się szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (14% wskazań), dotacje na otworzenie własnej działalności gospodarczej (13% wskazań) oraz staże i praktyki zawodowe (13% wskazań). Do najrzadziej wymienianych form wsparcia należały doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery (2% wskazań), targi pracy (4% wskazań), doradztwo zawodowe (5% wskazań) oraz praca w charakterze wolontariusza (5% wskazań).

Tabela 25. Odsetek wskazań wybranych form wsparcia jako najbardziej poprawiających sytuację na rynku pracy w 2009 roku

Formy wsparcia	Ogółem	Płeć	
		Kobiety	Mężczyźni
Szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych	14%	14%	15%
Staże i praktyki zawodowe	13%	15%	10%
Dotacje na otworzenie własnej działalności gospodarczej	13%	12%	16%
Prace interwencyjne lub publiczne	11%	12%	10%
Warsztaty i szkolenia ogólne (np. z zakresu informatyki, języków obcych, przedsiębiorczości, itp.)	10%	10%	10%
Doradztwo dotyczące otworzenia własnej działalności gospodarczej	10%	8%	13%
Warsztaty i szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy	6%	6%	6%
Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy	6%	6%	6%
Doradztwo zawodowe	5%	4%	6%
Praca w charakterze wolontariusza jako etap przygotowujący do podjęcia zatrudnienia	5%	5%	6%
Targi pracy	4%	5%	3%
Doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery	2%	2%	1%

Źródło: Badania własne

Wśród najczęściej wymienianych form wsparcia najmniej poprawiających sytuację mieszkańców regionu na rynku pracy znalazły się targi pracy (18% wskazań), doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery (13% wskazań) oraz warsztaty i szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy (11% wskazań).

Tabela 26. Odsetek wskazań wybranych form wsparcia jako najmniej poprawiających sytuację na rynku pracy w 2009 roku

Formy wsparcia	Ogółem	Płeć	
		Kobiety	Mężczyźni
Targi pracy	18%	16%	21%
Doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery	13%	12%	14%
Warsztaty i szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy	11%	11%	12%
Praca w charakterze wolontariusza jako etap przygotowujący do podjęcia zatrudnienia	11%	13%	9%
Doradztwo zawodowe	9%	8%	10%
Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy	7%	7%	6%
Doradztwo dotyczące otworzenia własnej działalności gospodarczej	7%	9%	4%
Warsztaty i szkolenia ogólne (np. z zakresu informatyki, języków obcych, przedsiębiorczości, itp.)	6%	6%	6%

Szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych	5%	4%	7%
Prace interwencyjne lub publiczne	5%	4%	6%
Dotacje na otworenie własnej działalności gospodarczej	5%	7%	2%
Staże i praktyki zawodowe	4%	3%	4%

Źródło: Badania własne

Mieszkańcy regionu Wieczno najchętniej skorzystaliby z dotacji na otworenie własnej działalności gospodarczej (18% wskazań), szkoleń prowadzących do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (16% wskazań) oraz warsztatów i szkoleń ogólnych (14% wskazań). Najmniejszym zainteresowaniem ze strony mieszkańców cieszą się doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery (2% wskazań), targi pracy (3% wskazań), praca w charakterze wolontariusza (4% wskazań) oraz doradztwo zawodowe (4% wskazań).

Tabela 27. Odsetek wskazań form wsparcia, z których mieszkańcy regionu Wieczno skorzystaliby najchętniej w ich sytuacji zawodowej w 2009 roku

Formy wsparcia	Ogółem	Płeć	
		Kobiety	Mężczyźni
Dotacje na otworenie własnej działalności gospodarczej	18%	16%	22%
Szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych	16%	17%	14%
Warsztaty i szkolenia ogólne (np. z zakresu informatyki, języków obcych, przedsiębiorczości, itp.)	14%	16%	11%
Doradztwo dotyczące otworenia własnej działalności gospodarczej	13%	11%	16%
Staże i praktyki zawodowe	8%	9%	6%
Prace interwencyjne lub publiczne	7%	8%	6%
Warsztaty i szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy	6%	6%	6%
Pośrednictwo w poszukiwaniu pracy	6%	6%	5%
Doradztwo zawodowe	4%	4%	4%
Praca w charakterze wolontariusza jako etap przygotowujący do podjęcia zatrudnienia	4%	4%	4%
Targi pracy	3%	3%	3%
Doradztwo dotyczące planowania ścieżki kariery	2%	2%	3%

Źródło: Badania własne

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Wśród ankietowanych mieszkańców regionu Wieczno 54% osób posiadało zatrudnienie. Wśród mężczyzn osoby pracujące stanowiły 57%, natomiast wśród kobiet 52%.

Najwięcej pracujących osób, było w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat (71%), a najmniej w przedziale wiekowym od 15 do 24 lat (34%).

Tabela 28. Odsetek zatrudnionych mieszkańców regionu Wieczno według płci i wieku w 2009 roku

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Zatrudnieni	54%	52%	57%	34%	54%	68%	71%	46%
Niezatrudnieni	44%	44%	43%	65%	41%	30%	28%	51%

Źródło: Badania własne

Pod względem wykształcenia, największy odsetek pracujących był wśród osób z wykształceniem wyższym (88%), a najniższy w grupie osób z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia (65%).

Tabela 29. Odsetek zatrudnionych mieszkańców regionu Wieczno według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Tak	88%	63%	61%	34%
Nie	8%	32%	39%	65%

Źródło: Badania własne

Większość pracujących mieszkańców regionu Wieczno (54%) ocenia swoją pozycję w pracy jako stabilną. Zdecydowanie częściej w takiej sytuacji są kobiety (60%) niż mężczyźni (48%). Jedyne 16% pracujących osób ocenia swoją pozycję w pracy jako niestabilną.

Tabela 30. Ocena pozycji w pracy osób pracujących według płci i wieku w 2009 roku

Pozycja w pracy	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Bardzo niestabilna	2%	2%	2%	3%	0%	4%	0%	0%
Raczej niestabilna	14%	10%	20%	20%	26%	8%	6%	13%
Trudno powiedzieć	29%	28%	30%	30%	34%	25%	28%	38%
Raczej stabilna	42%	50%	33%	40%	32%	50%	51%	25%
Bardzo stabilna	12%	10%	15%	7%	9%	13%	15%	25%

Źródło: Badania własne

Wśród osób pracujących z wykształceniem wyższym aż 87% ocenia swoją sytuację w pracy jako stabilną. W ten sam sposób ocenia swoją pozycję w pracy 53% osób pracujących z wykształceniem średnim, 46% z wykształceniem zasadniczym i 46% z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia.

Tabela 31. Ocena pozycji w pracy osób pracujących według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Bardzo niestabilna	0%	3%	2%	3%
Raczej niestabilna	0%	12%	22%	15%
Trudno powiedzieć	14%	32%	30%	31%
Raczej stabilna	64%	49%	30%	36%
Bardzo stabilna	23%	4%	17%	15%

Źródło: Badania własne

W przypadku utraty obecnej pracy, aż 53% ankietowanych uważa, że miałyby problemy ze znalezieniem nowej pracy. Takie obawy ma aż 59% kobiet i jedynie 44% mężczyzn.

Tabela 32. Odsetek osób, które miałyby trudności ze znalezieniem pracy, gdyby utraciły obecną pracę według płci i wieku w 2009 roku

Odpowiedź	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Zdecydowanie nie	6%	2%	11%	0%	4%	6%	6%	13%
Raczej nie	14%	12%	17%	11%	17%	12%	15%	19%
Trudno powiedzieć	28%	27%	29%	39%	26%	34%	17%	31%
Raczej tak	36%	38%	33%	46%	46%	30%	33%	13%
Zdecydowanie tak	17%	21%	11%	4%	7%	18%	29%	25%

Źródło: Badania własne

Tylko co czwarta pracująca osoba (24%) z wykształceniem wyższym uważa, że miałyby problemy ze znalezieniem pracy w przypadku utraty obecnej. Im gorsze wykształcenie, tym obawy ma większy odsetek ankietowanych. Wśród osób z wykształceniem średnim jest to odpowiednio 51%, zasadniczym zawodowym 59%, a z podstawowym i bez wykształcenia 61% pracujących osób.

Tabela 33. Odsetek osób, które miałyby trudności ze znalezieniem pracy, gdyby utraciły obecną pracę według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Zdecydowanie nie	10%	1%	7%	10%
Raczej nie	24%	17%	10%	10%
Trudno powiedzieć	43%	31%	24%	20%
Raczej tak	19%	37%	42%	33%
Zdecydowanie tak	5%	14%	17%	28%

Źródło: Badania własne

KWALIFIKACJE

Swoje kwalifikacje zawodowe wysoko ocenia jedynie co trzecia badana osoba (29%), a nisko prawie jedna czwarta (23%). Aż 46% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 34. Ocena swoich kwalifikacji zawodowych przez mieszkańców regionu Wieczno według płci i wieku w 2009 roku

Odpowiedź	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Bardzo nisko	4%	2%	6%	5%	4%	3%	3%	3%
Raczej nisko	19%	21%	16%	20%	28%	17%	12%	14%
Trudno powiedzieć	46%	49%	42%	46%	37%	46%	47%	57%
Raczej wysoko	24%	24%	26%	22%	22%	25%	34%	20%
Bardzo wysoko	5%	4%	7%	1%	8%	9%	3%	6%

Źródło: Badania własne

Ocena kwalifikacji jest powiązana z wykształceniem. Im wyższe wykształcenie, tym mniejszy odsetek osób nisko oceniających swoje kwalifikacje. Bardzo nisko lub raczej nisko swoje kwalifikacje ocenia 29% z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia, 24% z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 18% z wykształceniem średnim i jedynie 4% z wykształceniem wyższym.

Tabela 35. Ocena swoich kwalifikacji zawodowych przez mieszkańców regionu Wieczno według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Bardzo nisko	0%	0%	2%	9%
Raczej nisko	4%	18%	22%	20%
Trudno powiedzieć	21%	51%	44%	47%
Raczej wysoko	46%	30%	23%	16%
Bardzo wysoko	29%	0%	7%	4%

Źródło: Badania własne

Większość mieszkańców regionu Wieczno (60%) nie odczuwa potrzeby podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Największy odsetek osób odczuwających potrzebę podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych jest wśród osób w wieku od 15 do 24 lat (51%), a najmniejszy wśród osób w wieku od 55 do 64 lat (20%).

Tabela 36. Odsetek mieszkańców regionu Wieczno odczuwających potrzebę podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych według płci i wieku w 2009 roku

Odpowiedź	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Tak	37%	35%	39%	51%	37%	37%	29%	20%
Nie	60%	62%	57%	46%	58%	59%	71%	77%

Źródło: Badania własne

Podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych najbardziej zainteresowani są mieszkańcy z wykształceniem średnim. Taką potrzebę odczuwa 41% z nich. Natomiast najmniejszy odsetek osób odczuwających taką potrzebę jest wśród mieszkańców z wykształceniem wyższym (33%) oraz z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia (34%).

Tabela 37. Odsetek mieszkańców regionu Wieczno odczuwających potrzebę podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Tak	33%	41%	36%	34%
Nie	58%	55%	62%	64%

Źródło: Badania własne

Trzy czwarte mieszkańców regionu Wieczno (75%) nie jest zainteresowanych wzięciem udziału w szkoleniu umożliwiającym zdobycie jakiegoś konkretnego zawodu. Potrzebę taką mają najczęściej osoby w wieku od 15 do 24 lat (37%).

Tabela 38. Odsetek osób zainteresowanych udziałem w szkoleniu umożliwiającym zdobycie jakiegoś konkretnego zawodu według płci i wieku w 2009 roku

Odpowiedź	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Tak	23%	21%	26%	37%	25%	20%	15%	6%
Nie	75%	76%	73%	60%	73%	79%	84%	91%

Źródło: Badania własne

Jedynie co piąta osoba z wykształceniem wyższym (21%) i wykształceniem zasadniczym zawodowym (21%) jest zainteresowana udziałem w szkoleniu umożliwiającym zdobycie jakiegoś konkretnego zawodu. Najmniejszy odsetek osób zainteresowanych jest wśród osób z wykształceniem średnim, a największy odsetek wśród osób z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia (32%).

Tabela 39. Odsetek osób zainteresowanych udziałem w szkoleniu umożliwiającym zdobycie jakiegoś konkretnego zawodu według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Tak	21%	17%	21%	32%
Nie	75%	82%	79%	65%

Źródło: Badania własne

UMIEJĘTNOŚCI

Większość mieszkańców regionu 59% osób zna jakiś język obcy. Najpopularniejszy jest język angielski. Znajomość tego języka deklaruje 32% ankietowanych osób. Niewiele mniejszy odsetek badanych osób zna język rosyjski (27%) i język niemiecki (20%). Inne języki zna zaledwie 1% ankietowanych.

Tabela 40. Znajomość dowolnego języka obcego przez mieszkańców regionu Wiczo według płci i wieku w 2009 roku

Odpowiedź	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Tak	59%	60%	58%	88%	59%	47%	43%	46%
Nie	41%	40%	42%	12%	41%	53%	57%	54%

Źródło: Badania własne

Wśród osób w wieku od 15 do 24 lat, największy odsetek osób zna język angielski (58%). Dużo osób w tym wieku deklaruje również znajomość języka niemieckiego (48%). Podobnie sytuacja wygląda w przypadku osób w wieku od 25 do 34 lat, chociaż język angielski zna znacznie mniej osób (36%). W pozostałych grupach wiekowych zdecydowanie najpopularniejsza jest znajomość języka rosyjskiego.

Tabela 41. Znajomość języków obcych przez mieszkańców regionu Wiczo według płci i wieku w 2009 roku

Język	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
angielski	32%	31%	32%	68%	36%	13%	13%	9%
rosyjski	27%	26%	28%	21%	20%	37%	31%	26%
niemiecki	20%	21%	18%	48%	19%	7%	1%	17%
inny	1%	2%	1%	1%	4%	1%	0%	0%

Źródło: Badania własne

Tabela 42. Znajomość języków obcych przez mieszkańców regionu Wiczo według wykształcenia w 2009 roku

Język	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
angielski	50%	44%	14%	31%
rosyjski	38%	29%	37%	14%
niemiecki	17%	27%	7%	25%
inny	8%	2%	0%	1%

Źródło: Badania własne

Choć znaczna liczba osób deklaruje znajomość języków obcych, to jednak poziom ich znajomości nie jest wysoki. W trójstopniowej skali (1. Potrafię porozumieć się w

najprostszym zakresie, 2. Swobodnie rozmawiam na proste tematy, 3. Biegłe czytam i rozmawiam) ankietowani ocenili znajomość języka angielskiego na 1,5 pkt., języka niemieckiego na 1,4 pkt. i języka rosyjskiego na 1,3 pkt.

Tabela 43. Zakres znajomości języków obcych przez mieszkańców regionu Wieczno według płci i wieku w 2009 roku

Język	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
angielski	1,5	1,3	1,8	1,6	1,4	0,9	1,3	2,3
rosyjski	1,3	1,2	1,4	1,4	1,3	1,0	1,4	1,6
niemiecki	1,4	1,3	1,4	1,5	1,3	0,8	2,0	1,3
inny	1,4	1,5	1,0	1,0	1,7	1,0	0,0	0,0

Źródło: Badania własne

Tabela 44. Zakres znajomości języków obcych przez mieszkańców regionu Wieczno według wykształcenia w 2009 roku

Język	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
angielski	1,8	1,3	1,3	1,7
rosyjski	1,4	1,3	1,2	1,3
niemiecki	1,8	1,2	1,1	1,5
inny	1,0	2,0	0,0	1,0

Źródło: Badania własne

Znajomość obsługi komputera deklaruje 65% badanych mieszkańców regionu. Posiadanie tych umiejętności jest ściśle powiązane z wiekiem ankietowanych. Obsługiwać komputer potrafi aż 92% osób w wieku od 15 do 24 lat i jedynie 31% osób w wieku od 55 do 64 lat.

Tabela 45. Odsetek mieszkańców regionu Wieczno potrafiących obsługiwać komputer według płci i wieku w 2009 roku

Odpowiedź	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobiety	Mężczyźni	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Tak	65%	64%	66%	92%	76%	62%	40%	31%
Nie	35%	36%	34%	8%	24%	38%	60%	69%

Źródło: Badania własne

Najwięcej odsetek osób potrafiących obsługiwać komputer jest wśród ankietowanych z wykształceniem wyższym (96%). Tą umiejętność posiada również 80% osób z wykształceniem średnim, 49% osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 58% osób z wykształceniem podstawowym lub bez wykształcenia.

Tabela 46. Odsetek mieszkańców regionu Wiczo potrafiących obsługiwać komputer według wykształcenia w 2009 roku

Odpowiedź	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Tak	96%	80%	49%	58%
Nie	4%	20%	51%	42%

Źródło: Badania własne

Największy odsetek osób potrafiących obsługiwać komputer jest w gminach Rogóźno (70%) i Dębowa Łąka (69%). Najmniejszy odsetek jest natomiast w gminach Wąbrzeźno (62%) i Gruta (53%).

Tabela 47. Odsetek mieszkańców regionu Wiczo potrafiących obsługiwać komputer według miejsca zamieszkania w 2009 roku

Gmina	Odpowiedź	
	Tak	Nie
Rogóźno	72%	28%
Dębowa Łąka	70%	30%
Łasin	69%	31%
Radzyń Chełmiński	69%	31%
Płużnica	68%	32%
Świecie nad Osą	66%	34%
Książki	65%	35%
Wąbrzeźno	62%	38%
Gruta	53%	47%

Źródło: Badania własne

Chociaż większość mieszkańców potrafi obsługiwać komputer, to w większości znają oni jedynie kilka podstawowych czynności. Największy odsetek osób potrafi przeglądać strony internetowe (61%), tworzyć pisma w edytorze tekstu (58%) i korzystać z poczty

elektronicznej (49%). Kolejne, bardziej zaawansowane umiejętności posiada jedynie od 12 do 30 procent mieszkańców.

Tabela 48. Odsetek mieszkańców regionu Wieczno posiadających wybrane umiejętności związane z obsługą komputera według płci i wieku w 2009 roku

Umiejętności	Ogółem	Płeć		Wiek				
		Kobie- ty	Mężczy- źni	15- 24	25- 34	35- 44	45- 54	55- 64
Przeglądać strony internetowe	61%	59%	63%	88%	72%	57%	37%	23%
Tworzyć pisma w edytorze tekstu (np. Word)	58%	60%	55%	87%	67%	51%	31%	29%
Korzystać z poczty elektronicznej (e-mail)	49%	48%	49%	85%	53%	39%	22%	20%
Liczyć w arkuszu kalkulacyjnym (np. w programie Excel)	30%	31%	29%	62%	31%	16%	15%	11%
Tworzyć prezentacje (np. w programie PowerPoint)	28%	26%	30%	60%	30%	16%	9%	9%
Tworzyć ulotki, plakaty (np. w programie CorelDraw)	18%	14%	22%	42%	18%	5%	6%	9%
Tworzyć bazy danych (np. w programie Access)	16%	13%	20%	31%	19%	8%	4%	9%
Aktualizować informacje na gotowych stronach internetowych	13%	11%	16%	24%	14%	8%	6%	6%
Tworzyć strony internetowe	12%	8%	18%	25%	12%	7%	4%	6%
Obsługiwać programy magazynowe, kadrowe lub księgowo	12%	14%	8%	15%	11%	16%	4%	11%

Źródło: Badania własne

Przeglądanie stron internetowych, tworzenie pism w edytorze tekstu i korzystanie z poczty elektronicznej to najbardziej powszechne umiejętności związane z obsługą komputera niezależnie od wieku. Jedynie wśród osób z wykształceniem wyższym ponad połowa mieszkańców potrafi liczyć w arkuszu kalkulacyjnym i tworzyć prezentacje. Najniższe umiejętności obsługi komputera deklarują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Jedynie co dziesiąta osoba w tej grupie potrafi liczyć w arkuszu kalkulacyjnym (10%), a co dwudziesta potrafi tworzyć strony internetowe (5%).

Tabela 49. Odsetek mieszkańców regionu Wieczno posiadających wybrane umiejętności związane z obsługą komputera według wykształcenia w 2009 roku

Umiejętności	Wykształcenie			
	wyższe	średnie ogólnokształcące, średnie zawodowe i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe lub bez wykształcenia
Przeglądać strony internetowe	96%	78%	42%	52%
Tworzyć pisma w edytorze tekstu (np. Word)	96%	76%	42%	45%
Korzystać z poczty elektronicznej (e-mail)	88%	64%	30%	41%
Liczyć w arkuszu kalkulacyjnym (np. w programie Excel)	63%	43%	10%	28%
Tworzyć prezentacje (np. w programie PowerPoint)	54%	37%	13%	27%
Tworzyć ulotki, plakaty (np. w programie CorelDraw)	42%	20%	7%	20%
Tworzyć bazy danych (np. w programie Access)	33%	22%	5%	15%
Aktualizować informacje na gotowych stronach internetowych	25%	17%	6%	13%
Tworzyć strony internetowe	29%	13%	5%	14%
Obsługiwać programy magazynowe, kadrowe lub księgowo	38%	20%	0%	8%

Źródło: Badania własne

ANALIZA SWOT
DLA
REGIONU WIECZNO

Rynek pracy

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność PUP (organizacja szkoleń); 2. Istnienie świadomości społecznej potrzeby szkoleń; 3. Powstawanie nowych firm, które tworzą nowe miejsca pracy; 4. Bardzo dobrze rozwinięta sieć handlowa; 5. Duży potencjał turystyki; 6. Projekty systemowe wspierające osoby długotrwale bezrobotne; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słabo rozwinięta komunikacja publiczna; 2. Mała ilość przedsiębiorstw i zakładów; 3. Niskie płace; 4. Słaby przepływ informacji o kursach; 5. Mała różnorodność oferowanych szkoleń i zbyt duże grupy szkoleniowe 6. Zbyt mała liczba organizacji pozarządowych tworzących miejsca pracy; 7. Zbyt mała ilość usług tradycyjnych (szewc, krawiec, kowal); 8. Zbyt mała ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych (bariery architektoniczne); 9. Słabe wykorzystanie potencjału turystyki; 10. Mały rynek lokalny dla usług;
Szanse	Zagrożenie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskiwanie funduszy przez organizacje pozarządowe; 2. Dostępność środków unijnych; 3. Tworzenie miejsc pracy przez organizacje pozarządowe; 4. Rosnące zapotrzebowanie na usługi; 5. Rozwijająca się współpraca organizacji pozarządowych z samorządem; 6. Dywersyfikacja działalności usługowej; 7. Rosnąca ilość szkoleń; 8. Rozwój technologii, w tym internetu; 9. „Przymuszanie” zwiększa aktywność osób wykluczonych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie koszty utrzymania firmy i pracowników; 2. Zbyt duża pomoc społeczna; 3. Kryzys gospodarczy; 4. Wsparcie PUP nie rozwiązujące problemów pracownika; 5. Skomplikowane procedury zakładania i prowadzenia firmy; 6. Wsparcie PUP ukierunkowane na zasiłki dla bezrobotnych; 7. Mało wsparcia doradczego i psychologicznego dla bezrobotnych

Kapitał społeczny

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża aktywność w kierunku polepszenia swojej sytuacji; 2. Zrzeszanie się w różnych organizacjach (grupy formalne i nieformalne); 3. Uczestnictwo w inicjatywach integracyjnych (wymiana doświadczeń); 4. Duża ilość organizacji pozarządowych; 5. Duża ilość KGW i OSP; 6. Dobra współpraca samorządów z organizacjami w niektórych gminach 7. Aktywne kobiety 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt małe kwalifikacje w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych; 2. Zbyt mała wiedza na temat rozliczania projektów; 3. Niski odsetek osób z wyższym (kierunkowym) wykształceniem; 4. Słaby przepływ informacji pomiędzy organizacjami w regionie; 5. Słaba współpraca samorządu z organizacjami w niektórych gminach; 6. Słaba współpraca ngo z biznesem; 7. Mała aktywność młodzieży; 8. Roszczeniowa postawa części osób 9. Występowanie patologii w niektórych środowiskach; 10. Istnienie szarej strefy
Szanse	Zagrożenie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wiele możliwości pozyskania środków (programy unijne); 2. Powstawanie nowych miejsc pracy (w org. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skomplikowane procedury prawne w pozyskiwaniu środków; 2. Niski przyrost naturalny;

<p>pozarządowych);</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Współpraca o z samorządem (np. udostępnienie lokalu); 4. Rosnąca ilość osób z wyższym wykształceniem; 5. Rosnąca ilość pracujących kobiet; 6. Rosnąca ilość szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem rynku; 7. Rosnąca świadomość społeczna konieczności podwyższania i poszerzania kwalifikacji; 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Migracja (brak perspektyw na lepsze jutro); 4. Rosnąca ilość patologii; 5. Rosnące zagrożenie wykluczeniem społecznym; 6. Rosnące dysproporcje pomiędzy wsią a miastem;
--	---

Edukacja

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze rozwinięta i wyposażona sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych (pracownie internetowe, sale gimnastyczne, koła zainteresowań); 2. Dowóz dzieci i młodzieży do szkół podstawowych i gimnazjalnych; 3. Realizacja projektów edukacyjnych z funduszy zewnętrznych (w tym PO KL); 4. Szkoły nie są anonimowe (relacja uczeń-nauczyciel, nauczyciel-rodzic); 5. Wykwalifikowana kadra pedagogiczna; 6. Duża ilość organizacji pozarządowych działających w obszarze edukacji; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała ilość szkół technicznych i zawodowych (małe zróżnicowanie profili); 2. Zbyt mała ilość ofert zorganizowanego czasu wolnego (np. na świetlicy); 3. Mała ilość przedszkoli (dla najmłodszych) na terenach wiejskich; 4. Słabo rozwinięta sieć bibliotek przejmowanie przez dzieci i młodzież z rodzin o niskim wykształceniu złych wzorców edukacyjnych; 5. Niewielkie zainteresowanie rodziców edukacją dzieci i młodzieży; 6. Niewystarczające wsparcie finansowe dla zdolnych uczniów; 7. Niewystarczająca oferta edukacyjna dla zdolnych uczniów;
Szanse	Zagrożenie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na oświatę; 2. Rozwój systemu ścieżek edukacyjnych i szlaków turystycznych (Dolina Osy i Gardęgi, rezerwat przyrody, jeziora, pomniki przyrody itp.); 3. Działalność NGO w obszarze prowadzenia kursów, szkoleń itp.; 4. Coraz więcej osób podnosi (zmienia) kwalifikacje; 5. Powstawanie szkół integracyjnych; 6. Rosnąca świadomość edukacyjna części mieszkańców; 7. Rosnąca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (ferie i wakacje); 8. Powstawanie małych przedszkoli; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likwidacja kolejnych połączeń komunikacyjnych (utrudniony dojazd do szkół); 2. Wyjazd młodych ludzi do szkół ponadgimnazjalnych w większych miejscowościach; 3. Duża odległość do szkół wyższych; 4. Skomplikowane i niejasne procedury podczas pozyskiwania środków zewnętrznych na edukację; 5. Rosnąca ilość osób z dysfunkcjami; 6. Zmniejsza się ilość szkół publicznych;

Gospodarka i przedsiębiorczość

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnienie szlaków turystycznych; 2. Duża motywacja części mieszkańców do prowadzenia działalności gospodarczej; 3. Stosunkowo dobry obszar do prowadzenia działalności gospodarczej; 4. Duże zaplecze osób chętnych do pracy; 5. Dobra dostępność do mediów; 6. Walory turystyczne; 7. Wysoka średnia pow. gospodarstw rolnych; 8. Wysoka świadomość i aktywność młodych rolników w pozyskiwaniu środków; 9. Brak dużych zakładów produkcyjnych; 10. Region czysty ekologicznie; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża ilość gospodarstw rolnych poniżej 10 ha; 2. Prawie połowa społeczeństwa z niskim wykształceniem lub bez; 3. Zbyt mała ilość infrastruktury i bazy turystycznej; 4. Niewystarczająca ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych; 5. Słabo oznaczone i zagospodarowane szlaki turystyczne; 6. Słaby przepływ informacji (szkolenia, kursy); 7. Słaba promocja zasobów turystycznych; 8. Słaby dostęp do Internetu; 9. Nie wszystkie gminy posiadają plany zagospodarowania przestrzennego; 10. Słaba promocja przedsiębiorczości;
Szanse	Zagrożenie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sąsiedztwo autostrady; 2. Fundusze unijne na rozwój przedsiębiorczości; 3. Dotacje dla małych gospodarstw rolnych; 4. Wejście do strefy EURO; 5. Tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych; 6. Coraz większy odsetek młodych ludzi posiadających wykształcenie średnie bądź wyższe; 7. Dotacje unijne na rolnictwo; 8. Możliwość pozyskania środków na budowę lub odbudowę szlaków turystycznych; 9. Rosnąca świadomość ekologiczna; 10. Rosnąca moda na aktywny wypoczynek; 11. Różnicowanie działalności gospodarstw rolnych; 12. Wzrost popularności żywności ekologicznej; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powracanie na wieś osób tracących pracę w mieście; 2. Kryzys gospodarczy; 3. Duży odsetek ludzi wyjeżdżających do pracy za granicę; 4. Wejście do strefy EURO; 5. Ukryte bezrobocie; 6. Mechanizacja zakładów pracy i gospodarstw rolnych; 7. Upadek małych gospodarstw rolnych; 8. Nieprzychylnie przepisy dotyczące przedsiębiorstw; 9. Wysokie obciążenia pracodawców i pracowników;

WIZJA

Region Wieczno to obszar aktywny gospodarczo z rozwiniętym rynkiem usług i atrakcyjny turystycznie. Mieszkańcy posiadają kwalifikacje adekwatne do potrzeb rynku pracy, efektywnie współpracują, skutecznie się komunikują oraz promują swój region i jego walory.

***CELE
STRATEGICZNE I OPERACYJNE***

Cel strategiczny 1. Rozwój przedsiębiorczości

Cel operacyjny 1: Zwiększenie wykorzystania środków UE przez MŚP i rolników

Zadania:

1. Tworzenie instytucji otoczenia biznesu (punkty informacyjne, konsultacyjne, doradcze, fundusze poręczeniowe i pożyczkowe)
2. Szkolenia z zakresu pozyskiwania i rozliczania funduszy unijnych
3. Zwiększenie dostępności do informacji (porady prawne, ubezpieczenia, kredyty, rachunkowość, podatki)
4. Tworzenie terenów inwestycyjnych i inkubatorów przedsiębiorczości

Cel operacyjny 2: Rozwój rynku usług

Zadania:

1. Szkolenia zawodowe i podnoszące kwalifikacje
2. Prowadzenie działań promujących lokalne firmy
3. Prowadzenie badań w zakresie popytu i podaży poszczególnych usług

Cel operacyjny 3: Aktywne organizacje pozarządowe, tworzące miejsca pracy

Zadania:

1. Tworzenie gminnych punktów informacyjnych i doradczych
2. Tworzenie narzędzi wymiany informacji (w tym w Internecie)
3. Szkolenia podnoszące kompetencje członków i pracowników organizacji
4. Realizacja projektów partnerskich

Cel operacyjny 4: Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

Zadania:

1. Przekazywanie informacji o możliwościach i kierunkach różnicowania działalności rolniczej
2. Udział w targach i wystawach
3. Organizowanie targów, wystaw, festynów, jarmarków, konkursów
4. Organizowanie stażów i praktyk
5. Organizowanie wyjazdów studialnych
6. Realizacja projektów promujących przedsiębiorczość (w tym w szkołach)

Cel strategiczny 2. Rozwój turystyki

Cel operacyjny 1: Rozwój infrastruktury turystycznej

Zadania:

1. Budowa i modernizacja bazy turystycznej (plaże, pomosty, pola namiotowe, parkingi, itp.)
2. Budowa szlaków i ścieżek turystycznych
3. Rewitalizacja terenów wokół rzek i jezior
4. Restauracja zabytków (architektonicznych, przyrodniczych, kulturowych)

Cel operacyjny 2: Rozwój usług turystycznych

Zadania:

1. Budowa i modernizacji bazy noclegowej i gastronomicznej
2. Tworzenie wypożyczalni sprzętu sportowego i rekreacyjnego
3. Tworzenie punktów informacji turystycznej
4. Tworzenie i rozwój połączeń komunikacyjnych
5. Produkcja rękodzielnicza pamiątek i gadżetów regionalnych

Cel operacyjny 3: Rozwój produkcji żywności ekologicznej i regionalnej

Zadania:

1. Diagnoza i promocja istniejących produktów lokalnych, regionalnych i tradycyjnych
2. Szkolenia z zakresu żywności ekologicznej i regionalnej
3. Pomoc w tworzeniu i rozwoju grup wytwarzających wybrane produkty

Cel operacyjny 4: Promocja regionu

Zadania:

1. Promocja Szlaku Rycerskiego
2. Oznaczenie zabytków i atrakcji turystycznych
3. Promocja zabytków i atrakcji turystycznych (w tym Dolina Osy, rezerwat przyrody, parki krajobrazowe)
4. Tworzenie i rozwój ścieżek dydaktyczno-edukacyjnych
5. Utworzenie i prowadzenie portalu promocyjnego, umożliwiającego rezerwację usług
6. Publikacja przewodników, map, ulotek, itp.
7. Produkcja gadżetów promujących region

Cel strategiczny 3. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców regionu

Cel operacyjny 1: Rozwój oferty szkoleń i kursów

Zadania:

1. Budowa, modernizacja i wyposażenie bazy dydaktycznej
2. Realizacja projektów edukacyjnych
3. Prowadzenie zajęć wyrównujących szanse edukacyjne (w szkołach, świetlicach, domach kultury i bibliotekach)
4. Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących szkolenia
5. Prowadzenie badań potrzeb szkoleniowych mieszkańców regionu

Cel operacyjny 2: Rozwój edukacji przedszkolnej

Zadania:

1. Budowa, modernizacja i wyposażenie przedszkoli
2. Tworzenie i prowadzenie alternatywnych form przedszkolnych
3. Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących zajęcia przedszkolne

Cel operacyjny 3: Podniesienie świadomości w zakresie korzyści płynących z edukacji

Zadania:

1. Prowadzenie promocji edukacji
2. Przekazywanie informacji o ofercie edukacyjnej
3. Utworzenie i prowadzenie systemu stypendialnego dla uzdolnionej młodzieży

Cel operacyjny 4: Rozwój szkolnictwa zawodowego

Zadania:

1. Badanie dotyczące zapotrzebowania na konkretne zawody i umiejętności
2. Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół zawodowych do potrzeb regionalnego rynku
3. Promocja szkół zawodowych wśród uczniów gimnazjów i osób dorosłych
4. Organizowanie stażów i praktyk w lokalnych firmach

Cel operacyjny 5: Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Zadania:

1. Organizowanie imprez integracyjnych
2. Realizacja małych projektów angażujących mieszkańców danej wsi
3. Wsparcie psychologiczne, motywacyjne
4. Prowadzenie akcji informujących o zagrożeniach i patologiach

5. Spotkania z przedstawicielami GOP-s, policji, szkoły, organizacji pozarządowych
6. Tworzenie punktów pośrednictwa pracy, w tym pracy dorywczej
7. Tworzenie i rozwój ośrodków i domów pomocy społecznej
8. Prowadzenie szkoleń i warsztatów
9. Niwelacja barier architektonicznych

Cel strategiczny 4. Skuteczny przepływ informacji i efektywna współpraca

Cel operacyjny 1: Podniesienie poziomu wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych

Zadania:

1. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu
2. Prowadzenie szkoleń z zakresu obsługi komputera i Internetu
3. Budowa i rozbudowa sieci komputerowych zapewniających dostęp do Internetu
4. Tworzenie i rozwój lokalnych serwisów informacyjnych i stron internetowych organizacji, firm i instytucji

Cel operacyjny 2: Zwiększenie współpracy pomiędzy trzema sektorami

Zadania:

1. Realizacja projektów partnerskich
2. Organizowanie kursów, szkoleń, warsztatów i seminariów
3. Opracowywanie i wdrażanie wieloletnich programów współpracy

Cel operacyjny 3: Rozwój trzeciego sektora

Zadania:

1. Prowadzenie edukacji w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
2. Podnoszenie kwalifikacji oraz kompetencji członków i pracowników organizacji
3. Tworzenie narzędzi ułatwiających przepływ informacji pomiędzy członkami organizacji
4. Lobbying na rzecz zwiększenia znaczenia organizacji pozarządowych w podejmowaniu decyzji przez samorządy
5. Promocja lokalnych inicjatyw
6. Tworzenie gminnych rad organizacji pozarządowych i grup nieformalnych
7. Tworzenie gminnych centrów wspierania organizacji pozarządowych

Cel strategiczny 1. Rozwój przedsiębiorczości

Cel operacyjny	Zadanie	Okres realizacji	Realizator	Źródło finansowania
1. Zwiększenie wykorzystania środków UE przez MŚP i rolników	1. Tworzenie instytucji otoczenia biznesu (punkty informacyjne, konsultacyjne, doradcze, fundusze poręczeniowe i pożyczkowe)	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PROW RPO WK-P Środki własne
	2. Szkolenia z zakresu pozyskiwania i rozliczania funduszy unijnych	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	PO KL PROW
	3. Zwiększenie dostępności do informacji (porady prawne, ubezpieczenia, kredyty, rachunkowość, podatki)	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne	RPO WK-P PO KL Środki własne
	4. Tworzenie terenów inwestycyjnych i inkubatorów przedsiębiorczości	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P
2. Rozwój rynku usług	1. Szkolenia zawodowe i podnoszące kwalifikacje	2010 -2015	Stowarzyszenia	PO KL
	2. Prowadzenie działań promujących lokalne firmy	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	RPO WK-P Środki własne
	3. Prowadzenie badań w zakresie popytu i podaży poszczególnych usług	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW RPO WK-P Środki własne
3. Aktywne organizacje pozarządowe, tworzące miejsca pracy	1. Tworzenie gminnych punktów informacyjnych i doradczych	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW RPO WK-P Środki własne
	2. Tworzenie narzędzi wymiany informacji, w tym w Internecie	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL
	3. Szkolenia podnoszące kompetencje członków i pracowników organizacji	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
	4. Realizacja projektów partnerskich	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
4. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	1. Przekazywanie informacji o możliwościach i kierunkach różnicowania działalności rolniczej	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW Środki własne
	2. Udział w targach i wystawach	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne Urzędy Gmin	PROW PO KL Środki własne
	3. Organizowanie targów, wystaw, festynów, jarmarków, konkursów	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne Urzędy Gmin	PROW PO KL Środki własne
	4. Organizowanie stażów i praktyk	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne Urzędy Gmin	PROW PO KL Budżet Państwa Środki własne
	5. Organizowanie wyjazdów studialnych	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
	6. Realizacja projektów promujących przedsiębiorczość (w tym w szkołach)	2010 -2015	Stowarzyszenia Szkoły	PROW PO KL Środki własne

Cel strategiczny 2. Rozwój turystyki

Cel operacyjny	Zadanie	Okres realizacji	Realizator	Źródło finansowania
1. Rozwój infrastruktury turystycznej	1. Budowa i modernizacja bazy turystycznej (plaże, pomosty, pola namiotowe, parkingi, itp.)	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PROW RPO WK-P Środki własne
	2. Budowa szlaków i ścieżek turystycznych	2010 -2015	Osoby fizyczne Urzędy Gmin Stowarzyszenia	RPO WK-P PROW Środki własne
	3. Rewitalizacja terenów wokół rzek i jezior	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne	RPO WK-P PROW Środki własne
	4. Restauracja zabytków (architektonicznych, przyrodniczych, kulturowych)	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P PROW
2. Rozwój usług turystycznych	1. Budowa i modernizacji bazy noclegowej i gastronomicznej	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne	Środki własne RPO WK-P
	2. Tworzenie wypożyczalni sprzętu sportowego i rekreacyjnego	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	RPO WK-P Środki własne
	3. Tworzenie punktów informacji turystycznej	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW RPO WK-P Środki własne
	4. Tworzenie i rozwój połączeń komunikacyjnych	2010 -2015	Osoby fizyczne	Środki własne
	5. Produkcja rękodzielnicza pamiątek i gadżetów regionalnych	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	Środki własne RPO WK-P
3. Rozwój produkcji żywności ekologicznej i regionalnej	1. Diagnoza i promocja istniejących produktów lokalnych, regionalnych i tradycyjnych	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW Środki własne
	2. Szkolenia z zakresu żywności ekologicznej i regionalnej	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL
	3. Pomoc w tworzeniu i rozwoju grup wytwarzających wybrane produkty	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
4. Promocja regionu	1. Promocja Szlaku Rycerskiego	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P PROW
	2. Oznaczenie zabytków i atrakcji turystycznych	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P PROW
	3. Promocja zabytków i atrakcji turystycznych (w tym Dolina Osy, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe)	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P PROW
	4. Tworzenie i rozwój ścieżek dydaktyczno-edukacyjnych	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P PROW
	5. Utworzenie i prowadzenie portalu promocyjnego, umożliwiającego rezerwację	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	Środki własne RPO WK-P PROW

	usług			
	6. Publikacja przewodników, map, ulotek, itp	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P PROW
	7. Produkcja gadżetów promujących region	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	Środki własne RPO WK-P PROW

Cel strategiczny 3. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców regionu

Cel operacyjny	Zadanie	Okres realizacji	Realizator	Źródło finansowania
1. Rozwój oferty szkoleń i kursów	1. Budowa, modernizacja i wyposażenie bazy dydaktycznej	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin Osoby fizyczne	PROW RPO WK-P Środki własne
	2 Realizacja projektów edukacyjnych	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	PO KL PROW Środki własne
	3 Prowadzenie zajęć wyrównujących szanse edukacyjne (w szkołach, świetlicach, domach kultury i bibliotekach)	2010 -2015	Stowarzyszenia Szkoły Ośrodki kultury	PO KL Środki własne PROW
	4. Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących szkolenia	2010 -2015	Stowarzyszenia	Środki własne PO KL
	5. Prowadzenie badań potrzeb szkoleniowych mieszkańców regionu	2010 -2015	Stowarzyszenia	Środki własne PO KL
2. Rozwój edukacji przedszkolnej	1. Budowa, modernizacja i wyposażenie przedszkoli	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	RPO WK-P Środki własne
	2. Tworzenie i prowadzenie alternatywnych form przedszkolnych	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	RPO WK-P Środki własne
	3. Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących zajęcia przedszkolne	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
3. Podniesienie świadomości w zakresie korzyści płynących z edukacji	1. Prowadzenie promocji edukacji	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
	2. Przekazywanie informacji o ofercie edukacyjnej	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
	3. Utworzenie i prowadzenie systemu stypendialnego dla uzdolnionej młodzieży	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PO KL Środki własne
4. Rozwój szkolnictwa zawodowego	1. Badanie dotyczące zapotrzebowania na konkretne zawody i umiejętności	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
	2. Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół zawodowych do potrzeb regionalnego rynku	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin Szkoły	PO KL Środki własne
	3. Promocja szkół zawodowych wśród uczniów gimnazjów i osób dorosłych	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin Szkoły	PO KL Środki własne
	4. Organizowanie stażów i	2010 -2015	Stowarzyszenia	PO KL

	praktyk w lokalnych firmach		Urzędy Gmin Osoby fizyczne	Środki własne Budżet Państwa
5. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1. Organizowanie imprez integracyjnych	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PROW RPO WK-P Środki własne
	2. Realizacja małych projektów angażujących mieszkańców danej wsi	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PROW PO KL Środki własne
	3. Wsparcie psychologiczne, motywacyjne	2010 -2015	Stowarzyszenia MOPS GOPS	PO KL Środki własne
	4. Prowadzenie akcji informujących o zagrożeniach i patologiach	2010 -2015	Stowarzyszenia MOPS GOPS	PO KL Środki własne
	5. Spotkania z przedstawicielami GOP-s, policji, szkoły, organizacji pozarządowych	2010 -2015	Stowarzyszenia	Środki własne
	6. Tworzenie punktów pośrednictwa pracy, w tym pracy dorywczej	2010 -2015	Stowarzyszenia	PO KL Środki własne
	7. Tworzenie i rozwój ośrodków i domów pomocy społecznej	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin Osoby fizyczne	PO KL RPO WK-P PFRON Środki własne
	8. Prowadzenie szkoleń i warsztatów	2010 -2015	Osoby fizyczne Szkoły	PROW PO KL Środki własne
	9. Niwelacja barier architektonicznych	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin Osoby fizyczne	RPO WK-P PFRON Środki własne

Cel strategiczny 4. Skuteczny przepływ informacji i efektywna współpraca

Cel operacyjny	Zadanie	Okres realizacji	Realizator	Źródło finansowania
1. Podniesienie poziomu wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych	1. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PROW RPO WK-P Środki własne
	2. Prowadzenie szkoleń z zakresu obsługi komputera i Internetu	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	PO KL PROW
	3. Budowa i rozbudowa sieci komputerowych zapewniających dostęp do Internetu	2010 -2015	Stowarzyszenia Osoby fizyczne	RPO WK-P PO KL Środki własne
	4. Tworzenie i rozwój lokalnych serwisów informacyjnych i stron internetowych organizacji, firm i instytucji	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne RPO WK-P
2. Zwiększenie współpracy pomiędzy trzema sektorami	1. Realizacja projektów partnerskich	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	PO KL RPO WK-P
	2. Organizowanie kursów, szkoleń, warsztatów i seminariów	2010 -2015	Osoby fizyczne Stowarzyszenia	RPO WK-P Środki własne
	3. Opracowywanie i wdrażanie wieloletnich programów	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW RPO WK-P

	współpracy			Środki własne
3. Rozwój trzeciego sektora	1. Prowadzenie edukacji w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW RPO WK-P Środki własne
	2. Podnoszenie kwalifikacji oraz kompetencji członków i pracowników organizacji	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL
	3. Tworzenie narzędzi ułatwiających przepływ informacji pomiędzy członkami organizacji	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne
	4. Lobbing na rzecz zwiększenia znaczenia organizacji pozarządowych w podejmowaniu decyzji przez samorzady	2010 -2015	Stowarzyszenia	Środki własne
	5. Promocja lokalnych inicjatyw	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW RPO WK-P Środki własne
	6. Tworzenie gminnych rad organizacji pozarządowych i grup nieformalnych	2010 -2015	Stowarzyszenia Urzędy Gmin	Środki własne
	7. Tworzenie gminnych centrów wspierania organizacji pozarządowych	2010 -2015	Stowarzyszenia	PROW PO KL Środki własne

SPIS TREŚCI

Diagnoza obszaru.....	2
Wyniki Badań.....	22
Analiza SWOT	39
Wizja	43
Cele strategiczne i operacyjne.....	44

Skład zespołu pianistycznego

Edyta Archita	Linowo gm. Świecie n/Osą
Agnieszka Bernady	Czaple gm. Płużnica
Monika Bolisęga	Wąbrzeźno
Anna Buńkowska	Gruta
Anna Dymek	Uciąż gm. Płużnica
Bolesław Duszyński	Szynwałd Miasto i Łasin
Marek Duszyński	Szynwałd Miasto i Łasin
Katarzyna Gawział	Gruta
Krzysztof Huzarski	Uciąż gm. Płużnica
Wioleta Kalinowska	Święte Miasto i Gmina Łasin
Anna Kozieniowska	Grudziądz
Renata Kurkus	Nicwałd gm. Gruta
Barbara Lange	Linowo gm. Świecie n/Osą
Jan Leśniak	Łasin Wybudowanie
Wiesława Maistkowska	Mgowo gm. Płużnica
Bożena Maj	Świecie nad Osą
Mariusz Miaziarz	Józefkowo gm. Płużnica
Milena Mittek	Płachawy gm. Płużnica
Maria Młynarczyk	Wieldząd gm. Płużnica
Halina Piątkowska	Mgowo gm. Płużnica
Krystyna Pless	Rogóżno Zamek
Magdalena Polińska	Grudziądz
Teresa Radzimska	Święte Miasto i Gmina Łasin
Dariusz Radziszewski	Szczepanki Miasto i Gmina Łasin
Maria Rejewska	Szonowo Misato i Gmina Łasin
Iwona Salamon	Szczepanki Miasto i Gmina Łasin
Anna Szatkowska	Błędowo gm. Płużnica
Sylwia Świerczyńska	NWK gm. Płużnica
Roman Włodkowski	Szczepanki Miasto i Gmina Łasin
Moderatorzy:	
Mirosława Tomasik	
Marcin Skonieczka	